

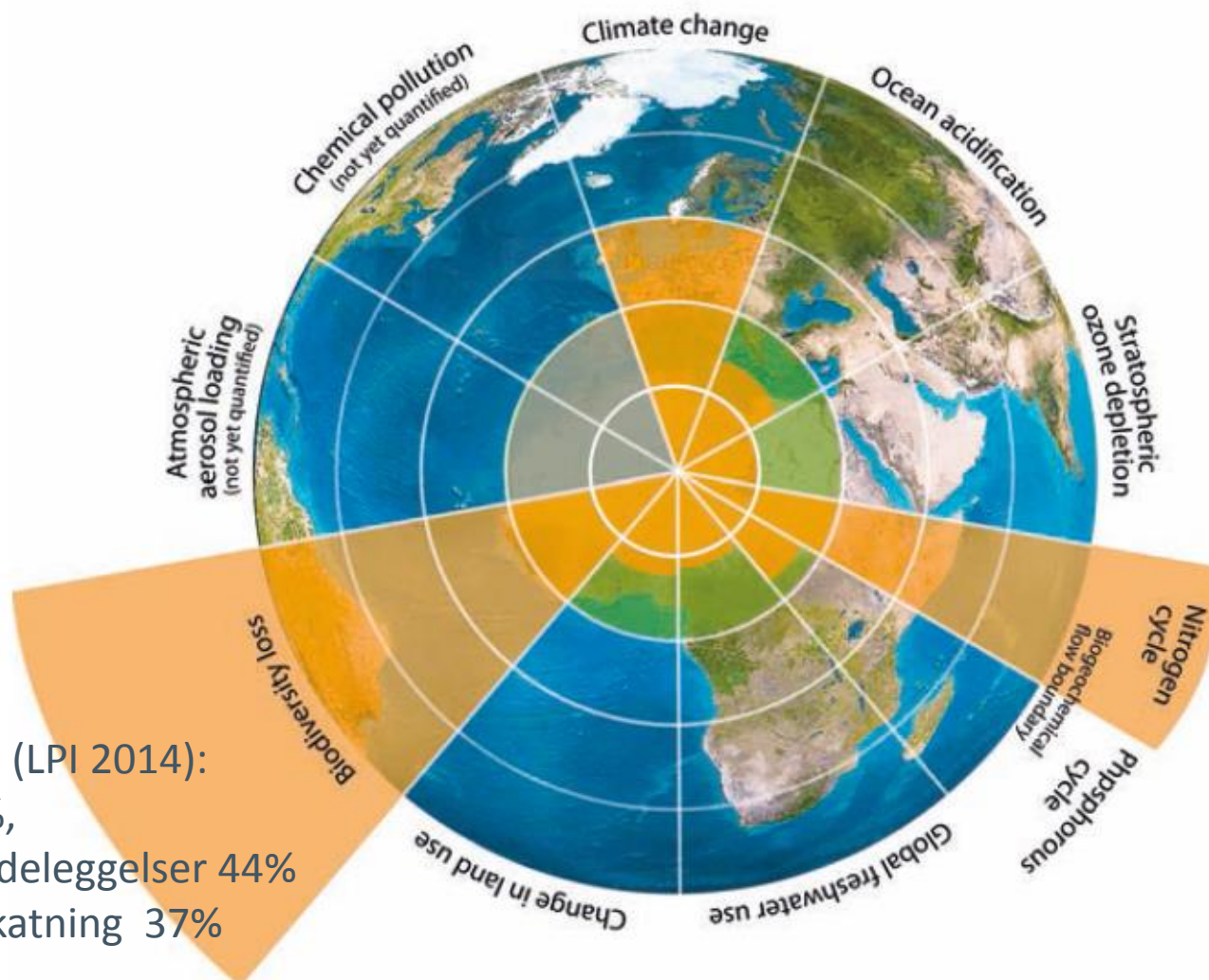

Grønn skattekommisjon, innspill fra NINA

v/ Signe Nybø, Forskningsssjef

1 Prioriteringer- alvorlige miljøutfordringer

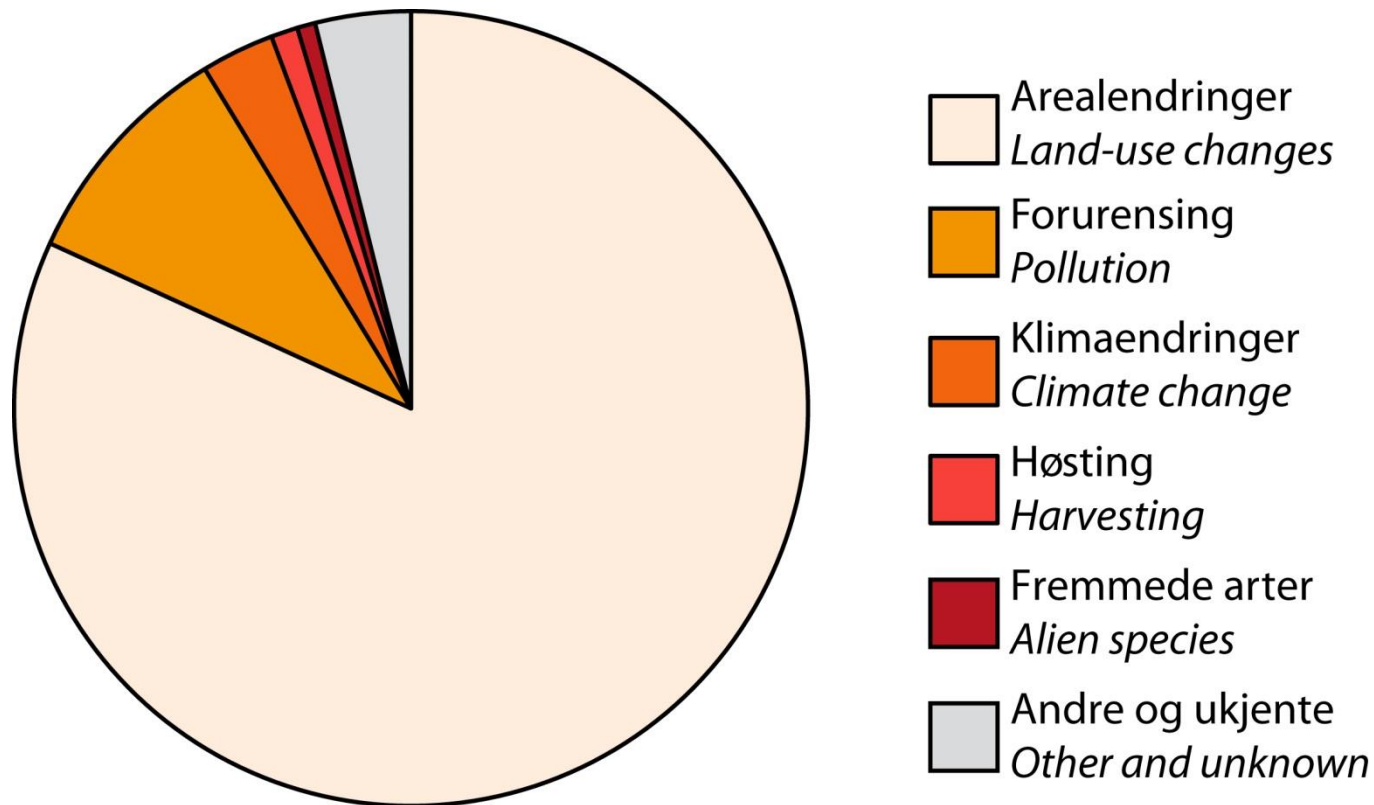

Årsak til tap (LPI 2014):

- klima 7%,
- habitatødeleggelser 44%
- overbeskatning 37%

1 Prioriteringer- alvorlige miljøutfordringer i Norge

Norge: Hva truer artene?

NOU 2013:10 Naturens goder – om verdier av økosystemtjenester

Grunnleggende livsprosesser

(økosystemfunksjoner / støttende tjenester)

- Fotosyntese
- Primærproduksjon
- Jord- og sedimentdannelse
- Næringsstoffkretsløp
- Vannkretsløp
- Evolusjonære prosesser og økologiske interaksjoner

Forsynende tjenester

- Mat
- Ferskvann
- Fiber
- Bioenergi
- Genetiske ressurser
- Biokjemikalier og medisinerressurser
- Pynte- og dekorasjonsressurser

Regulerende tjenester

- Luftkvalitetsregulering
- Klimaregulering
- Vannstrømsregulering
- Erosjonsbeskyttelse
- Naturskadebeskyttelse
- Vannrensing og avfallsbehandling (nedbryting og avgiftning)
- Sykdomsregulering
- Skadedyrregulering og biologisk kontroll
- Pollinering
- Vedlikehold av jordsmonn

Opplevelses- og kunnskapstjenester (kulturelle tjenester)

- Rekreasjon, friluftsliv og naturbasert reiseliv
- Velvære og estetiske verdier
- Stedsidentitet
- Åndelig berikelse
- Religiøse verdier
- Inspirasjon og symbolske perspektiver
- Kunnskap og læring
- Naturarv

Naturens bidrag til verdiskaping er ofte oversett og usynlig i regnskaper

---

Insentiver, skatter og avgifter må innrettes slik at

- ▶ de ivaretar naturens langsiktige bærekraft og økosystemenes evne til å produsere økosystemtjenester/ naturgoder,
- ▶ naturgoder som måles i andre verdier enn penger også ivaretas
- ▶ naturens bidrag til verdiskaping må synliggjøres

1 Prioriteringer- alvorlige miljøutfordringer. Hovedbudskap

- Unngå insentiver som reduserer naturens egen evne til å motvirke klimaendringer
- Unngå insentiver som reduserer naturens egen evne til å produsere økosystemtjenester
- Unngå insentiver som reduserer det biologiske mangfoldet

2 Effektivitet i virkemiddelbruk

Frivillig skogsvern - kombinasjon med biodiversitet og klimaprioriterte områder

- Man kan kombinere positive effekter på biologisk mangfold, økosystemtjenester og klima ved frivillig skogvern. De områdene som best samlet miljøeffekt, prioriteres for støtte. Dette forutsetter en kartlegging av områdenes betydning for de ulike miljømålene.

4 Regulering av nye områder

- Bymiljø-**avgift** for urbane økosystemtjenester. Grønnstruktur er kostnadskrevenende å vedlikeholde og verdi per arealenhet og struktur øker med økende befolkningstetthet. Grøntstruktur forsyner borgere med kommunale økosystemtjenester. Dermed skulle det være prinsipielt mulig å kreve en kommunal avgift som øremerkes vedlikehold og oppgradering av kommunal grøntstruktur (på samme måte som man har det for VA og avfall). Her vil avgiften være basert på «selvkost» prinsippet, men verdsetting av urbane økosystemtjenester kunne brukes som en begrunnelse.
- *Kompensasjon til kommuner som tar på seg miljøoppgaver for storsamfunnet bør **få kompensert** både for bevaring av naturmangfold (f.eks. uforholdsmessige byrder fra **verne-oppgaver** eller rovdyr) og for økosystemtjenester (f.eks. friluftslivs- og rekreasjonsinteresser, flomdemping og overvannshåndtering og vernskog) «Ecological fiscal transfers».* Tiltak kan f.eks. gjøres ved å justere kommunenøkkel

7 Målkonflikter

- *Klimavennlig er ikke alltid miljøvennlig*
- *Åpenbare konflikter mellom klimamål og andre miljømål.*
  - ▶ *Hva er den reelle miljøeffekten av klimatiltakene?*
  - ▶ *Avklaring av hva målkonflikter; klima – biologisk mangfold- forurensning*
  - ▶ *Klimatiltak med åpenbare negative effekter på andre miljømål må avvikles.*

7 Målkonflikter; økt binding av karbon

- ▶ *Planting av skog, det gis tilskudd. Trolig positivt for karbonbinding, men dette er avhengig av tidspunktet for høsting av skogen. Videre er det usikkert om karbonbindingen faktisk har en positiv klimaeffekt, særlig på grunn av økt varmeopptak i skog kontra åpne flater. Planting, kan videre være i konflikt med biologisk mangfold og landskapsestetikk.*
- ▶ *Gjødsling av skog gir økt skogvekst og binding av CO₂ men reduserer arts mangfoldet. Gøteborgprotokoll som pålegger reduksjon i nitrogenutslipp (og nedfall).*
- ▶ *Krav om innblanding av bioenergi i drivstoff. Hvilke bioenergi som blandes inn er avgjørende for om dette er miljøvennlig eller ikke.*

7 Målkonflikter; fornybar energi

- ▶ *El-sertifikater og vindkraft. Høye driftskostnader samt mangledne synliggjøring av kostnader knyttet til forringelse av i natur og friluftsliv gjør at enkelte anlegg kan framstå som lønnsomme uten å være det.*
- ▶ *El-sertifikater og vannkraft er ikke alltid miljøvennlig, dvs. kan forringe fiske, biologisk mangfold og friluftsliv. Kommer an på design og forebyggende tiltak.*
- ▶ *Naturavgift bør vurderes innført for å få reelle kostnader ved etablering av nye utbygginger. Gjelder ikke bare fornybar energi, men all utbygging. Naturavgiften bør benyttes til å restaurere forringet natur evt. beskyttelse av andre lokaliteter som har lignende kvaliteter som det utbygde området*

7 Målkonflikter; biologisk mangfold

- *Tilskudd i konflikt med biologisk mangfold*
  - ▶ *Tilskudd til hogst i bratt terreng. Gammelskog har lang kontinuitet og mange sjeldne arter. I dag høstes ikke tilveksten i skog, hvorfor er da dette tilskuddet nødvendig? Skog i bratt terreng reduserer fare for ras – erosjon*
  - ▶ *Tilskudd til skogsbilveier i inngrespfrie skogsområder. Åpner nye områder for hogst. Nødvendig? Inngrepsfrie områder er verdifulle for biologisk mangfold.*

Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger